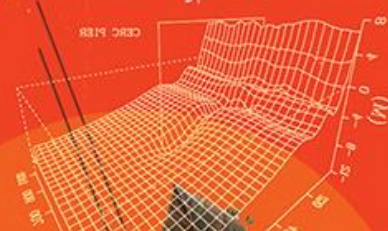

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΠΑΠΑΜΑΡΚΟΣ

ΕΞΗΜΕΡΩΣΗ

ΝΕΚΡΟΓΡΑΦΙΑ

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΠΑΠΑΜΑΡΚΟΣ

ΕΞΗΜΕΡΩΣΗ

ΝΕΚΡΟΓΡΑΦΙΑ

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη — Σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία / Πείζογραφία - 481 • Δημοσθένης Παπαμάρκος, *Εξήμερωση* • Επιμέλεια έκδοσης: Ελένη Κεχαγιόγλου • Διορθώσεις: Δέσποινα Ζηλφίδου • Σχεδιασμός εξωφύλλου: Frank Moth • Φωτοστοιχειοθεσία: Παναγιώτης Βογιατζιάκης • Φιλμ-μοντάζ: Μαρία Ποινιού-Ρένεση • Copyright © Εκδόσεις Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη) και Δημοσθένης Παπαμάρκος, 2019 • Πρώτη έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, Ιανουάριος 2020 • ΚΕΤ Γ910 • ΚΕΠ 19/20 • ISBN 978-960-16-8710-0

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 210.52.05.600, 801.100.2665, FAX: 210.36.50.069 • ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078 • ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: Ν. ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ 122, 563 34 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, FAX: 2310.70.63.55 • Web site: <http://www.patakis.gr>
• e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

Στον φίλο μου Χρήστο Β. Κ.,
για την αφορμή να ξαναεπισκεφτώ τις εμμονές μου
που γέννησαν αυτό το βιβλίο

Μίλητος και Σύβαρις. Η μία εκεί που είναι για τους Έλληνες η Ανατολή, η άλλη εκεί που είναι η Δύση. Κι ανάμεσά τους ένα πέλαγος και στο μέσο του πελάγους μια σπηλιά και στο μέσο της σπηλιάς ένα βάθρο.

Ανάμεσα στους Ίωνες που άλλοι διάλεξαν να κατοικήσουν την Ανατολή κι άλλοι τη Δύση, άλλοι τα μέρη που μολύνονται απ' το θάμπος του χιονιού κι άλλοι εκείνα που άρρωστα αγκομαχούν κάτω απ' τη μήνη του ήλιου, να εγώ ο μόνος Πιστός, όπως με αποκαλούν. Ορίστηκα φύλακας των μαντικών εδράνων. Ο ίδιος ο θεός με ξεχώρισε για τη μανία που από παιδί αφρίζει τον νου μου, και με τα χρόνια έμαθα να πλέω σε αυτή την τρικυμία που ποτέ της δεν παύει, μόνο υψώνει μια στιγμή το κορμί της στον ουρανό κι ύστερα πάλι ορμάει στην άβυσσο που βαθαίνει με κάθε της χτύπημα. Κι έτσι όποιος θέλησε έστω και για λίγο να σταθεί στις κορυφές της γκρεμίζεται μαζί με την επιθυμία του. Μα εγώ ξέρω να

βαδίζω σ' αυτούς τους ανήσυχους γκρεμούς, νήπιος στην απάτη της νηνεμίας, τα χείλη μου συντονισμένα με την ταραχή τους. Κι αν η βλέννα της μήτρας που με γέννησε στέγνωσε και δεν σκεπάζει πια το κορμί μου, η αρμύρα της θύελλας γυαλίζει ακόμα πάνω μου υγρή και πάνω της καθρεφτίζεται η εικόνα των άστρων. Που άλλες φορές μιλάει για το αμετάβλητο και το απάνθρωπο, κι άλλες φορές για το χώμα που ζυμώνει τις ζωές των θνητών.

Ο ίδιος ο θεός με ξεχώρισε για τη μανία που από παιδί αφρίζει τον νου μου. Ο ίδιος ο θεός με ανάγκασε να σταθώ σε όλους τους τόπους και από όλους τους τόπους με έτρεψε σε φυγή. Και σ' εμένα τίποτα δεν απέμεινε παρά ο λόγος του.

Ο ίδιος ο θεός με ξεχώρισε για τη μανία που από παιδί αφρίζει τον νου μου.

Ο ίδιος θεός που μέσα από την καρδιά των
βουνών είπε:

Γνωρίζω τον αριθμό της άμμου
και τα μέτρα της θάλασσας
του άλαλου ακούω τη φωνή
κι η φωνή μου τριγμός στ' αυτιά
του κωφού.

Ο ίδιος θεός που μες στους ανήμερους αγρούς
προφήτεψε:

Ο χαλκός είναι στρώμα του και
ο χαλκός σκέπασμά του.

Ο ίδιος θεός που πάνω απ' τα βάθη της θά-
λασσας παράγγειλε:

Γνώρισε τον εαυτό σου.

Όσοι με άκουσαν πίστεψαν πως με κατάλαβαν, και βάλθηκαν να μετρήσουν τη θαλάσσια άβυσσο, αλλά η ανάσα τους δεν έφτασε σε κανέναν βυθό. Όσοι με άκουσαν πίστεψαν πως με κατάλαβαν, και ξάπλωσαν δίπλα στα γαλόξυλα, αλλά μέτρησαν τόση αμμουδιά όση χώραγε κάτω από τα ξεβρασμένα κορμιά τους. Η μοίρα του ανθρώπου είναι να μη γνωρίσει τίποτα πέρα από τη φύση του, αλλά ο χαλκός να χύνει το αίμα του και πάνω στον χαλκό αυτό να χύνεται. Γιατί αν μιλάει με τον θεό κι αν ακούει τη φωνή του, το γνωρίζω καλά, ο λόγος παραμένει άνισος.

Υπάρχει ένας ποταμός, στόμα στο πέλαγος,
πληγή της θάλασσας, που φτηναίνει τα βάθη
της με ρήχες κι αντίκρυ στον ποταμό υψώνε-
ται μια πόλη, αυτή που πρώτοι οι Ίωνες έκα-
ναν μεγάλη, και στη γλώσσα τους λέγεται
Μίλητος.

Των μακρύκομων τα πόδια θα πλένουν
οι γυναίκες της Μιλήτου
και τον ναό μου άλλα χέρια
θα φροντίζουν.
Θεός έχρησε!

– προειδοποίησε ο θεός κι εγώ επανέλαβα στη
γλώσσα των ανθρώπων. Λόξευσε όμως πάλι
ο νους τους κλονισμένος όπως ήταν από την
επιθυμία, και στη Λάδη τα πλοία των Ιώνων

σκόρπισαν προδομένα από τους Σαμίους που επέλεξαν την εύνοια των Περσών. Και αυτήν την καταστροφή ακολούθησε κι άλλη, και ο λόγος του θεού επαληθεύτηκε. Οι Πέρσες κατέλαβαν τη Μίλητο και η Μίλητος ερήμωσε από Μιλησίους.

Και πολλοί είπαν πολλά για τον χαμό των Μιλησίων. Έλειψε όμως το πιο σημαντικό. Ο παρηγορητικός λόγος του αδερφού. Κι αν λέγεται για τους Ίωνες πως τέτοια είναι η ευμετάβλητη φύση τους, έτσι που μέσα σε μια στιγμή ξεχνούν αυτό που λίγο πριν συγκλό-νιζε την ψυχή τους, έκπληξη προκάλεσε η σιωπή των Συβαριτών.

Όταν εκείνοι στερήθηκαν την πόλη τους από τους Κροτωνιάτες και κυνηγημένοι σκόρπισαν στον Λάο και στον Σκίδρο, οι Μιλήσιοι μοιράστηκαν μαζί τους τη θλίψη και πένθησαν τότε για τη Σύβαρι όπως πενθούσαν τώρα για τη δική τους πόλη. Γιατί σε ολόκληρη την οικουμένη, αν δυο πόλεις είχαν έρθει ποτέ τόσο κοντά στο να μπορούν

να θεωρηθούν μία, αυτές ήταν η Σύβαρις κι η Μίλητος.

Κι ενώ οι Μιλήσιοι έπαιρναν άλλοι τον δρόμο για τα νησιά κι άλλοι, ακολουθώντας όσα πρόσταζε η περσική βία, τον δρόμο για τη θάλασσα που οι Έλληνες αποκαλούν Ερυθρά, οι Συβαρίτες διάλεξαν να μην ταράξουν τη ζωή τους με καμία καινούρια λύπη.

Τον καιρό εκείνο που όσοι Μιλήσιοι είχαν γλιτώσει από την καταστροφή ψηλαφούσαν τα νησιά ψάχνοντας μια γωνιά γιαλού να αναπαυθούν για λίγο οι καρένες των πλοίων τους και τα μωρά που κλαίγαν στα καταστρώματα, έφτασε από τη Ζάγκλη άγγελος. Τους είπε για το πώς ο βασιλιάς του τον είχε στείλει με εντολή να οδηγήσει όσους από τους Έλληνες ήθελαν στην Καλή Ακτή κι εκεί να ιδρύσουν νέα πόλη στο πέλαγος των Τυρρηνών. Κι αν απογοητεύτηκε που τους έβλεπε τώρα τσακισμένους, ξέφτια της αλλοτινής τους δόξας, δεν το έδειξε, μόνο υπάκουσε μέχρι τέλους σε αυτό που τον είχαν προστάξει και μπήκε

μπροστά. Κι εκείνοι τον ακολούθησαν στον δρόμο για μία πατρίδα που δεν ήταν δική του ούτε δική τους, για ένα νησί που δεν είχαν δει ποτέ, αφήνοντας πίσω τους τα νησιά που ήξεραν πως ήταν ωραία κάτω από τη δροσιά των πεύκων και την άγνοια των τζιτζικιών. Μαζί τους και τα καράβια όσων Σαμίων στρατηγών είχαν αρνηθεί να τους προδώσουν στη Λάδη και τώρα αρνούνταν πάλι να επιστρέψουν σε μια πατρίδα που την κυβερνούσε ένας τύραννος διορισμένος από τους Πέρσες.